

տեր-օֆիցիւններ են պահանջում. որքան քիչ զարգացած, այնքան լաւ. որքան շատ տղէտ, այնքան ցանկալի մեզ համար, այնքան հեշտ արդիւնագործական կոիւ մղելու համար»: Եւ վերջ ի վերջոյ գուրս կը զան այդ ուսումնարանական հիմնարկութիւնից մեր բազմաթիւ որդիները, որոնք նաւթային կրեսունների ստրուկները կարող են միայն լինել:

Նպաստէին իրանց կարօտ հայրենիքում մի այդպիսի մարդասիրական հիմնարկութեան գոյութեան:

Անցեալ անգամ հաղորդել էի, որ կօնիսիստորիայի կողմից ուղարկած լիազօր քննիչ Մելեան քահանան արդէն ձեռնարկել է ո. քրոգիկիները, որոնք նաւթային կրեսունների քննութեանը: Կիրակի, մարտի 18-ին, հայր

Կուլտուրական սրպիսի փառաւոր հասկացողութիւններ։ Մնում է որ Բագւում նոյնպիսի փառաւոր պալատների մէջ պատրաստվեն եւ արդիւնագործական ուրիշ ստրուկներ։ Ունտեր-օֆիցէրներից յետոյ հերթը գալիս է եւ հասարակ զինուորներին։ Կը մտածե՞ն արդեօք Բագուի ուսումնաբանական գործիչները եւ դրանց մասին, հաւատարիմ մնալով։ Ի հարկէ, իրանց դաւանութեան։ «Որքան շատ տգէտ, այնքան լաւ»...

ՆԱՄԱԿ ԱԽԱԼՑԻԱՅԻՑ

Վարչացնելով նամակս, սուրբ-
ռատուութիւններ հաւաքել, Ախալցխայում շըր-
ջագայելու պաշտօնը յանձն առան մասնաժո-
ղովի անդամներից երեքը, այն է քաղաքիս
աւագ Գ. Մովսիսեան, Գ. Զաթալրաշեան և
Գ. Բուգուղեան։ Սրանք անցեալ փետրվար
ամսին շրջագայելով եւ դիմելով տեղիս վաճա-
ռականներին, իւ մասնաւու առ այս պահանջ

ԵԱՄԱԿ ՍԴՆԱԽԻՑ

ւերիմն նախկին 157 ր. 17 կ. վրա աւելաց-
սեղով այժմեան 1154 բութին, այժմ մեր հի-
անդանոցը ունի ընդամենը 1911 ր. 17 հոպէկ:
Ետիրաւութիւնները շարունակվում են: Ինչ-
պէս յայտնի է իմ անցեալ նամակից, կօնսիստո-
ւիայի հրամանով որոշված է մի գումար եւս
։ Փրկիչ եկեղեցու փողերից յատկացնել նոյն
իւնդանոցին: Ցանկալի էր, որ մեր Ախալ-
լսացիները, մանաւանդ օտարաբնակ ունեւոր-
երը, հետեւէին վերոյիշեալ բարեսէր անձանց
թիւնակին եւ իրանց նութրած լումաններով

Մարտի 24-ին

եռնարկութիւններին; Դպրոցի շինութիւն կա-
ռուցվեց ջուղայեցի Գերաքեան Յօհանջան ա-
այի ծախքով, իսկ հնդկաստանցի հայերը (Մա-
հան Բաբաջանեան, Եղիա Մահամեթ-Յակո-
ւեան, տիկին Խոջամալեան, Սարգիս Շատուր)
ումարներ կտակեցին այդ գպրոցների օպտին:
Զը պէտք է կարծել թէ Յովսէփ արքեպիս-
ոպոսը ամբողջ այդ ժամանակամիջոցում ապ-
ում էր Նոր-Նախիջեւանի մէջ՝ Նա շարունակ
անապարհորդութիւններ էր կատարում. զնաց
ետերըուրդ, Աստրախան, Նորից վերադարձաւ
ախիջեւան: Զը նայած այդ երկար ճանապար-
հորդութիւններին, նա կարողանում էր իր
մէի բոլոր հայաբնակ տեղերում կարգ ու կա-
օն հաստատել, նորանոր ձեռնարկութիւններ
իսել եւ առաջ տանել:

Կամենալով ցոյց տալ կայսրուհուն թէ ինչ-
պէս է ինքը կառավարում հարաւային Ռուսաս-
տանը եւ որքան անհիմն են իր մասին տա-
րածված ասէկոսէները, Պօտեօմկինը համոզեց
Եկատերինային մի ճանապարհորդութիւն կա-
տարել դէպի Սեւ ծովի ափերը: Բացի գրանից,
կայսրուհու ճանապարհորդութիւնը ունէր եւ
քաղաքական խոշոր նշանակութիւն:

Եկատերինայի ճանապարհորդութիւնը մի
յաղթական զնացք էր, փառահեղ տեսարաննե-
րի մի անընդհատ շարք: Պօտեօմկինը կարողա-
ցել էր զարմանալի պատրաստութիւններ տես-
նել իր ողորմած կայսրուհուն խորին բաւակա-
նութիւն պատճառելու համար: Եւ զարմանալի
չէ, որ իշխանը այնքան մեծ աջողութիւն ունե-
անաւ իր ձեռահեճերու մէջ: 1784 Ռ/ 16 ։

IV

յա եկատերինալից Տաւրիկեան պատասխունը:

ստները հաստատվում են պաշտօնում, բա-
ռազմաքաղլիսի օգնական պ. Վարդան Ենի-
քեանից, որը, ինչպէս հաղորդել էինք,
սմաբար չը ստանալով իր եղբօրից հաւա-
մագիր՝ զրկվեց լիազօրի կոչումից։ Ապա,
աքաղլիսի առաջարկութեամբ, նոր ձայնա-
երն երդում տուին եւ անցան հերթա-
հարդերին։

անձնապէս ուշադրութիւն դարձեց քա-
պլիսի կարգացած եւ արդէն հաստատված
ահաշիւը. քաղաքի ել եւ մուտքի մասին
իսկ մեր քաղաքում շատ քէնքը տեղեկու-
ներ ունեն: Այդ նախահաչւից երեւաց,
քաղաքի մուտքը տարեկան հասնում է
91 ր. 20 կոպէկի, ծախսվում է նոյնքան:
աքի եկամտի աղբիւրներից սպասվում են՝
աքային առուրքերից՝ 3456 ր. 20 կ., զա-
ման վաճառականական եւ արդիւնաբերա-
ծենարկութիւններից՝ 2245 ր., զանազան
որեհետ՝ 145 ր. առաջարկեն պնդում են:

6. Գրիգորեան

5. Գրիգորեան

ՆԵՐՔԻՆ ՂՈՒՐԵՐ

տից՝ 800 ր., տուգանքներից եւ ալ մուտց՝ 600 ր., ընդպամենը՝ 11,821 ր. 20 կ.: և՝ կառավարչական հիմնարկութիւններին՝ ր. 25 կ., քաղաքային վարչութեան պահութեան համար՝ 3353 ր., զինուորական արանական տուրք՝ 2000 ր. 40 կ., սստիթեան՝ 2915 ր., քաղաքի բարեկարգութիւն վրա՝ 1245 ր., քաղաքային շինութիւն վրա՝ 260 ր., ժողովրդական կրթութեան 600 ր., նպաստ Մարիինսկի ուսումնարա-

Երկրագործութեան եւ պետական կալուածների մինիստրութեան մէջ հարց է բարձրացրած հրատարակելու մի շարք հանրամատչիկ դրվեր եւ բրօշիրներ հասարակ ժողովրդի համար գիւղատնտեսութեան զանազան ճիւղերի վերաբերմքու Մատադրութիւն կայ կազմել նաև նոյն նիւթերի մասին դասախոսութիւններ եկեղեցական-ծխական հոգաբարձութիւնների մէջ:

«Новости» լրագրում կարգում ենք. «Պ. Յովհաննէս Նալբանդյան, երիտասարդ ջութակահարների մէջ տաղանդաւորացոյններից մէկը, որը գեղեցիկ գութակահանե համար ունի.

10 р. բիւջէով անկարելի է քաղաքը բարգել եւ հասցնել որոշ աստիճանի բարձեան: Այսպիսով մեր դուռմտյի առաջ զբբ-է մի գժուար եւ բարդ խնդիր՝ բազմացաքաքի եկամուտները, առանց ձնշելու որ ազգաբնակութիւնը: Քաղաքն առ գրամագլուխ չունի, ընդհակառակը, նա օք ունի մօտ 2000 ր.: Քաղաքային եկամուրն աւելացնելու նպատակով հին դուռմ վճռվեց վերագնահատել քաղաքի շինուները, քանի որ առաջին գնահատումը է 1876 թ., եւ այդ թւից շատ փոփոխութեր են եղել, այս է՝ մի քանի տներ վել են, բազմաթիւ նոր տներ են շինվել: անը, սակայն, չիրագործեց նախկին դուռովհեաեւ այն մարդիկ, որոնց ձեռքումն գործը, բնթացք չը տուին նրան, քանի գտիսով իրանց կալուածքները կենթարկ-նոր նանաւող առողջենի: Ահա առաջ-

սիթ ուներ նորից ցոյց տալու մի կօնցէրտի մէջ իր համակրելի եւ բազմազան տաղանդը: Նրա ջերմ եւ վառ նուազը անդադար կատարելագործվում է: Իր գեղեցիկ օժապած, զուտ երաժշտական բնաւորութիւնը նա ցոյց տուեց եւ (D-dur) սօնատում եւ G-dur րօմանսում: Եւ վերջապէս այդ գրուածքների ընտրութիւնը ցոյց է տալիս տաղանդաւոր ջութակահարի ճաշակի գեղարուեստական ուղղութիւնը: Պ. Նալբանդեան իր գեղեցիկ վիրտուօզ յատկութիւնները ցոյց առուեց եւ իր կատարած մի շարք այլ նուազների մէջ: Զարմանալի չէ, որ հասարակութիւնը, որ միշտ ջերմութեամբ է վերաբերվում այդ արտիստին, այդ դէպքում եւս չը զլացաւ իր ջերմ համակրութիւնները ցոյց տալ նրան, պահանջելով պրօգրամից դուրս նուազել: Պ. Նալբանդեան թանգարին ընծաներ ստացաւ, նոյնպէս եւ իր պատկերը «երախտարկ» է:

1788 թւականի փետրվարին ոռուսաց և աւստրիական կառավարութիւնները պատերազմ հրատարակեցին Թիւրքիայի դէմ: Թիւրքերը սկզբում մի քանի անգամ ջարդ տուին աւստրիացիներին, բայց պատերազմը, գլխաւորապէս էր, թէ պատերազմը կը յատարարաւատերինան Պօտեհօմկինին մեծամեծ լիաժիւններ էր տուել, մինչեւ իսկ պատերազմը Թիւների տուածական կամաց: Անու ամենամեծ

Հրատարակելու իրաւունքը եւ Պատեմանաց ուղղակի գորքերի գլխաւոր բաժին Արզութեանին ուղարկեց Ղրիմ ճառորդելու, չը մոռանալով, ի հարկէ, նաև կարգադրութիւններ անել, որ իր բարելաւ ընդունելութիւն ցոյց տան ամեն

նանապարհորդութիւնը տեսեց մօտ ամիս
է, բայց զուարծութիւն չատ չը պատճառ-
րողութեանին: Ամեն տեղ պատիւներ էին
նրան, բայց ամեն տեղ էլ պատահում
երակներ, որոնք վկայում էին, թէ մի
ուրդ է եղել այսաել, ունեցել է իր բա-
ռութիւնը, իր եկաղեցիներն ու վանքերը,
նաև հայ ժողովուրդն էր, որին գաղթեց-
մէջ խառն էր եւ այդ ճանապարհորդի
Գոնէ այժմ Արդութեանը կը հասկանար,
խիշեւանի ժողովուրդը իրաւունք ունէր
անալ իր «Եղիպատոսի սոին ու սխտորը»:
ու արտում նա վերադարձաւ Նախիջե-
ւագրկեց Թաղէոս վարդապետին Պե-
րգ՝ Խալքարեանի տպարանը գնելու, խկ
ճանապարհվեց Մօղօկ և Ղղար՝ ժո-
ն այցելելու համար: Այնտեղից գնաց
իսան եւ մինչդեռ պատրաստվում էր նո-
րադառնալ Նախիջեւան, հարկաւոր եղաւ
մէս Լազարեանի հետ ուղեւորվել Պե-

երրորդ մասից աւելի բազմութիւն աեղ չը գտնու դահլիճում և սահպված եղան յիտ դառնալ Սյու երեւոյթի նշանակութիւնը — շարունակում է «Moniteur Oriental», — ի հարկէ նրա մէջ չէ, որ Եղի-Կողովում ապաստանած մի քանի հարիր կաղերի, կոյրերի, հաշմանդամների կամ խեցագարների աւելի կամ պակա շափով ոգնութիւն կը հասցնի, այլ նրանում, որ կ. Պօսի հայերի վաղուց արդէն զարարած հասարակական կեանքը նորից մտնում է իր սովորական շրջանը՝ ապացուցանելով, որ ամենածարք փորձարկութիւններն անդամ չը լրացին թիւրիայում ապրոյ այդ գործունեայ և եռանդու տարրի սյժերը:

— «Daily Express» լրագրին հառազորում են Մարդկաց, թէ Սարագոսայում բոյոր ժուրանիամիսները գործադում են արել և պահանջում են վարձարկութեան աւելացումն: Մարդկուում եւս ժուրնալիստները պատրաստուում են նոյն տեսակ վճիռ կայացնելու և, բայց դրանից, պահանջելու, որ կիրակորեայ հանդիսա տան նրանց: Սասական լրագրինը, — աւելացնում է թղթակիցը, բայց «Imparaiso»-ից և «Heraldo»-ից, չափազանց աղքատիկ վարձարկութիւն են ապիս իրանց աշխատակիցներն:

“ՄՇԱԿԻ” ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԽՈՒՍՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

26 մարտի

ՈՒԺԱՅ: Բերայեա գետը բացվեց:

ՍԻՄԲԻՐԱԿ: Վոլգա գետը բացվեց:

ԿԱԶԱՆ: Վոլգայի վրա սառոյց է գնում: Այսօր սառոյցը չարձեւում է իր ամբողջ ծաւալով:

ՊԵԿԻՆ: Քիչ ժամանակ առաջ այստեղ սարցաված է տեղեկութիւն, որով հաստատվում է այն լուրը, թէ Մօնղովայում ապատամբութիւն է ծագել կարծում են, որ այդ շարժումն սկսել են Տունիուն:

ԿԱՂՋԱԿՈՒԴՅ: Ենպէրի թաքական զօրաբաժնը մարտի 24-ին, կը թունից 20 մղն հեռու, գետի հիւսիսի, գերի վերցրեց անդիւկան հեծելագործիք մի զօրամիւն:

ԿՐՈՆՉԱԴՅ: Բօսա եւ Դէվէտ, ինչպէս այժմ արդէն անպայման չչորութեամբ յայտնի է, միացան Վրէդէր մօտ:

ՊԱՐԻԶ: Վալդէկ-Ռուսայի առողջութեան կազզուումը չարունակում է հիւսիս տեղի բանալոր գնում է բնական ընթացքով:

ՆԻՅՅԱ: Նախագահ Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով: ժողովուրդը ամեն տեղ ողջունում էր նրան:

ՏՈՒԻԼԻՇ: Խալական նաւատաօրմը հասաւ այդակայանը:

27 մարտի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐ: Թագաւոր Կայսրը Բարձրագոյն բարեհանց հրամակել թոյլ ատլ. 1) զինուորական եւ ինկուների դպրոցների ինկուներին կը թիւրի բեմեր, մօրուք եւ բակենարդներ, եւ 2) Վոյակի զինուորական դպրոցի բոլոր կադետներին եւ համարութիւնը ուղարկութեան ամեն տեղ ողջունում էր նրան:

ՏՈՒԻԼԻՇ: Խալական նաւատաօրմը հասաւ այդակայանը:

ՊԵԿԻՆ: Համարութիւնը ուղարկութեան ամեն տեղ ողջունում էր նրան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով: որոնց ամեն տեղ ողջունում էր նրան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Խալական նաւատաօրմը հասաւ այդակայանը:

28 մարտի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐ: Թագաւոր Կայսրը Բարձրագոյն բարեհանց հրամակել թոյլ ատլ. 1) զինուորական եւ ինկուների դպրոցների ինկուներին կը թիւրի բեմեր, մօրուք եւ բակենարդներ, եւ 2) Վոյակի զինուորական դպրոցի բոլոր կադետներին եւ համարութիւնը ուղարկութեան ամեն տեղ ողջունում էր նրան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով: որոնց ամեն տեղ ողջունում էր նրան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Լուրէ կատարվ անցաւ կայարանից մինչեւ քաղաքալին վարչութեան տունը շեղ զարդարված փողոցներով: